

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่มคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม และกลุ่มหัวหน้าในแต่ละองค์กร จำนวน 309 คน ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะทำการประเมินโครงการตามแบบจำลองซิป ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

จากการศึกษาวิจัย การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่มีความสำคัญหลายประการ โดยได้นำเสนอผลการวิจัยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจขายตรงสินค้าอุปโภคบริโภคระบบเครือข่าย ที่ต้องอาศัยการเติบโตทางธุรกิจจากการสร้างองค์กร การขยายเครือข่ายของนักธุรกิจอิสระ วิธีการสร้างองค์กรให้เติบโต ด้วยวิธีการจัดประชุม สัมมนา และการจัดฝึกอบรมให้กับสมาชิกในองค์กร ซึ่งเป็นวิธีการให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ การสาธิตสินค้า การขายสินค้า และการแนะนำหรือชักชวนให้ผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินธุรกิจในลักษณะเดียวกัน

ในการจัดฝึกอบรมของแต่ละสาขงาน ได้จัดขึ้นตามความประสงค์ของผู้นำแต่ละองค์กรเป็นส่วนใหญ่ วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อต้องการให้ขยายองค์กรเพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจ ซึ่งไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหา บุคลากร และการดำเนินการฝึกอบรม ทำให้ไม่สามารถจะทราบได้ว่า การจัดฝึกอบรมให้กับนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ในแต่ละสาขงานมีการดำเนินการอย่างไร รูปแบบการจัดฝึกอบรมในสาขงานใดบ้างที่ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว

การศึกษาวิจัย การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ครั้งนี้ได้นำวิธีการประเมินโครงการด้วยแบบจำลองซิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของโครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้น เพื่อนำผลสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและหารูปแบบการจัดทำ

โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระแอมเวย์ที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ลักษณะส่วนบุคคลในการดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์

1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจ

ลักษณะการดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ดำเนินธุรกิจเป็นอาชีพเสริม มากกว่า ดำเนินธุรกิจเป็นอาชีพหลัก

ส่วนลักษณะการดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์ของคณะทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ดำเนินธุรกิจเป็นอาชีพหลัก มากกว่าดำเนินธุรกิจเป็นอาชีพเสริม

2. ระยะเวลาในการเริ่มดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์จนถึงปัจจุบัน

ผลการวิจัย พบว่า ระยะเวลาในการเริ่มดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์จนถึงปัจจุบันของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลา 2-3 ปี (ร้อยละ 27.3) ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลา 6 เดือน-1 ปี (ร้อยละ 25.9) และ ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน (ร้อยละ 13.3)

ส่วนคณะทำงาน พบว่า ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 50.0) ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลา 2-3 ปี (ร้อยละ 37.5) และ ดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์เป็นระยะเวลา 6 เดือน- 1 ปี (ร้อยละ 12.5)

3. ระดับสายงานในปัจจุบัน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับสายงานของผู้เข้าฝึกอบรมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ เป็นนักธุรกิจแอมเวย์ระดับแพลตินัม (ร้อยละ 33.2) รองลงมา เป็นผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แอมเวย์ 100% (ร้อยละ 16.1) และเป็นนักธุรกิจแอมเวย์ระดับเข้มเงิน (ร้อยละ 11.9)

ส่วนระดับสายงานของคณะทำงาน พบว่า มีระดับสายงานในอัตราส่วนที่เท่ากันคือ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แอมเวย์ 100% นักธุรกิจแอมเวย์ระดับ 12% นักธุรกิจแอมเวย์ระดับเข้มทอง นักธุรกิจแอมเวย์ระดับแพลตินัม นักธุรกิจแอมเวย์ระดับทับทิม นักธุรกิจแอมเวย์ระดับไพลิน นักธุรกิจแอมเวย์ระดับเพชร และนักธุรกิจแอมเวย์ระดับมงกุฎสองผู้สถาปนา โดยเฉลี่ยร้อยละ 12.5

สำหรับระดับสายงานปัจจุบันของกลุ่มหัวหน้าองค์กร พบว่า เป็นนักธุรกิจแอมเวย์ระดับเพชร มากที่สุด รองลงมาเป็นนักธุรกิจแอมเวย์ระดับเพชรบริหาร และนักธุรกิจแอมเวย์ระดับมงกุฎสองผู้สถาปนา ตามลำดับ

4. จำนวนสมาชิกในสายงาน

ผลการวิจัย พบว่า จำนวนสมาชิกในสายงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 50 คนมากที่สุด รองลงมา มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 200 คน และมีจำนวนสมาชิก 50-100 คน ตามลำดับ

ส่วนคณะทำงาน พบว่า จำนวนสมาชิกในสายงานส่วนใหญ่มีมากกว่า 200 คน และรองลงมา มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 50 คน

สำหรับหัวหน้าองค์กร พบว่า จำนวนสมาชิกในสายงาน มีมากกว่า 600 คน และรองลงมา มีจำนวนสมาชิก 401-600 คน ตามลำดับ

5. จำนวนครั้งที่ได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม

ผลการวิจัย พบว่า จำนวนครั้งที่ได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระแอมเวย์ของกลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมโครงการมากกว่า 5 ครั้งเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเป็นครั้งที่ 1 และ เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเป็นครั้งที่ 3 และเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเป็นครั้งที่ 4 ตามลำดับ

ด้านบริบท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและหัวหน้าองค์กร มีความคิดเห็นโดยภาพรวมของหลักสูตรการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์โครงการอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด โดยเห็นว่า หลักสูตรการฝึกอบรมนี้ ทำให้องค์กรสามารถเจริญเติบโตและประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและมั่นคง สามารถช่วยเหลือทีมงานและรู้จักการทำงานเป็นทีมเวิร์กได้ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำที่ดี นักธุรกิจอิสระรายใหม่มีทัศนคติที่ดีต่อธุรกิจขายตรงแอมเวย์และการทำงานถูกต้องตามกฎหมายจรรยาบรรณได้ เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการคิดวิเคราะห์ และวางแผนในการดำเนินธุรกิจด้วยตนเองได้ ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ได้

ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับหลักสูตร ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า โดยภาพรวมความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของหัวหน้าองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเห็นว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับลักษณะงานที่จะต้องนำไปปฏิบัติจริงได้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ระยะเวลาดำเนินโครงการมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ต้องนำไปปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง หลักสูตรการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หัวข้อฝึกอบรม และประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานได้จริง ตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผลจากการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานได้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หัวข้อ “ทำไมเลือกขายในธุรกิจ Amway”, หัวข้อ “แผนการตลาด”, หัวข้อ “การเริ่มต้นธุรกิจที่ถูกต้อง” สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามวัตถุประสงค์, หัวข้อ “การขายและการสปอนเซอร์”, หัวข้อ “การติดตาม

ดาวไลน์และจัด House Meeting”, หัวข้อ “คิดอย่างไรให้ยั่งยืนในธุรกิจแอมเวย์”, หัวข้อ “เจาะใจ 4 S” หัวข้อ “คิดและทำเพื่อสำเร็จ พร้อมยกตัวอย่างบุคคลผู้สำเร็จ” เป็นต้น

ความพึงพอใจในด้านแผนการตลาด ผลการวิจัย พบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในด้านแผนการตลาดอยู่ในระดับมาก ส่วนคณะทำงาน ผลการวิจัย พบว่า มีความพึงพอใจในด้านแผนการตลาดในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจในส่วนของการวางตัวจากการทำงาน ท่องเที่ยว วางตัวจากตำแหน่งทางธุรกิจ ต้องการมีอิสรภาพในด้านเวลา ต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเอง และต้องการมีรายได้เสริมนอกเหนือจากงานประจำ

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินการฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่า ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่า ทุก ๆ ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานที่ฝึกอบรม ขนาดห้องฝึก อบรมเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม แสงสว่างภายในห้องฝึกอบรม ระบบเสียงภายในห้องที่ดำเนินการฝึกอบรม สื่อ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมของแต่ละเนื้อหา เอกสารประกอบการบรรยาย วิธีการฝึกอบรม (บรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติ ฯลฯ) การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานและการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประสานงานฝึกอบรม อาหารและเครื่องดื่มเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม

คุณภาพและการนำเสนอเนื้อหาของวิทยากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากรของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม พบว่า คุณภาพและการนำเสนอเนื้อหาของวิทยากรมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะวิทยากร บรรยายหัวข้อ “ทำไมเลือกขยันในธุรกิจ Amway” หัวข้อ “เจาะใจ ผู้นำหลากหลายอาชีพ” หัวข้อ “การเริ่มต้นธุรกิจที่ถูกต้อง” หัวข้อ “การขายและการสปอนเซอร์” หัวข้อ “การติดตามดาวไลน์และจัด House Meeting” หัวข้อ “การตั้งเป้าหมาย” หัวข้อ “คิดอย่างไรให้ยั่งยืนในธุรกิจแอมเวย์” หัวข้อ “คิดและทำเพื่อสำเร็จ พร้อมยกตัวอย่างบุคคลผู้สำเร็จ” นอกจากนี้ยังเห็นว่า วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร มีการเตรียมความพร้อมในการบรรยายฝึกอบรม สร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม และวิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

ด้านกระบวนการ

ความเหมาะสมของการดำเนินการจัดฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า ทั้งผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมและคณะทำงานมีความคิดเห็นโดยภาพรวมของการดำเนินการจัดฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดหัวข้อเรื่องเป็นไปตามลำดับและมีความต่อเนื่อง รูปแบบการจัดการฝึกอบรมเหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร

การฝึกอบรม การจัดจำนวนเวลาเพื่อศึกษาอุปกรณ์จริง การให้แสดงความคิดเห็น ชักถามปัญหา การสรุปประเด็นสำคัญของวิทยากรตรงตามวัตถุประสงค์ในแต่ละเนื้อหา กระบวนการฝึกอบรม ช่วยให้ผู้ใช้รับการฝึกอบรมเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการประเมินความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม การบรรยายเนื้อหาและการสาธิตสินค้าเข้าใจง่าย เหมาะสมกับเวลา เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า ผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมมาก ในเรื่องของการให้ความรู้เพิ่มเติมหลาย ๆ ด้าน การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริง วิทยากรมีความรู้ ความชำนาญโดยตรงกับเนื้อหาที่รับผิดชอบ สถานที่จัดฝึกอบรม ได้มีโอกาสรู้จักนักธุรกิจอิสระต่างสายงาน ความพร้อมและการบริการของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และเอกสารประกอบการฝึกอบรม ส่วนคณะทำงานมีความเห็นว่า มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดฝึกอบรมมาก โดยเฉพาะด้านความรู้ความสามารถและความชำนาญในการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และทักษะในการถ่ายทอด เวลาที่ใช้ในแต่ละวิชา การผลิตสื่อประกอบการฝึกอบรม การสาธิตประกอบการฝึกอบรม ความสนใจในเนื้อหาที่บรรยาย การได้รับความรู้จากการฝึกอบรม การได้รับความร่วมมือจาก การได้รับความร่วมมือจากผู้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการฝึกอบรมด้านกระบวนการ ผลการวิจัย พบว่า ผู้รับการฝึกอบรมเห็นว่าปัญหาการฝึกอบรมมีน้อย โดยเฉพาะปัญหาในด้านสถานที่ฝึกอบรม หลักสูตรหรือเนื้อหา ภาคนิเทศ การให้ปฏิบัติ อุปกรณ์การสาธิตกับจำนวนผู้เข้าอบรม ปริมาณของเนื้อหาความรู้ของวิทยากรในเนื้อหาที่บรรยาย คุณภาพของเอกสารประกอบการบรรยาย จำนวนผู้รับการฝึกอบรม การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้รับการฝึกอบรม ระยะเวลาสำหรับพักระหว่างการบรรยายแต่ละหัวข้อ ระยะเวลาในการฝึกอบรม และการวัดผลอย่างจริงจังในแต่ละสายงาน ส่วนคณะทำงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการฝึกอบรมว่ามีปัญหาการจัดฝึกอบรมน้อย โดยเฉพาะปัญหาด้านสถานที่ฝึกอบรม หลักสูตรหรือเนื้อหา การวางแผนการดำเนินโครงการฝึกอบรม การประสานงานในการวางแผนดำเนินโครงการฝึกอบรม การดำเนินโครงการตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน ภาคนิเทศ การให้ปฏิบัติจริง ความพอเพียงของอุปกรณ์การสาธิตสินค้ากับจำนวนผู้เข้าอบรม ปริมาณของเนื้อหาที่บรรยาย ความรู้ของวิทยากรเกี่ยวกับเนื้อหาที่บรรยาย การวางแผนคัดเลือกวิทยากร การวางแผนจัดหลักสูตรการอบรม คุณภาพของเอกสารประกอบการบรรยาย การกำหนดระยะเวลาในการบรรยายให้เหมาะสมกับเนื้อหา การให้ผู้รับการฝึกอบรมมีโอกาสได้สาธิตสินค้า การให้ผู้รับการฝึกอบรมได้แสดงการทำแผนการตลาด จำนวนผู้รับการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้รับการฝึกอบรม ระยะเวลาสำหรับการพักระหว่างการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การวัดผลอย่างจริงจังใน

แต่ละสายงานที่เข้าฝึกอบรม งบประมาณในการดำเนินงาน ความพอเพียงของอาหารและเครื่องคั้มกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีปัญหาน้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ ผลการวิจัย พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประโยชน์จากการเข้าฝึกอบรมมาก โดยเฉพาะการได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แอมเวย์ ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจแอมเวย์ ทักษะคิตีที่มีต่อระบบขายตรงแอมเวย์ ได้รู้จักนักธุรกิจอิสระต่างสายงาน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และวิธีการทำงานกับนักธุรกิจอิสระต่างองค์กร นำความรู้ไปบริหารองค์กรได้ สามารถให้แนวทางในการสปอนเซอร์ได้ มีความมุ่งหวังที่จะก้าวสู่ผู้นำยตรงระดับสูง สามารถวางแผนเพื่อขยายองค์กรเพิ่มขึ้นจากเดิมได้ และสามารถจัดทำแผนการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายจากเดิมได้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม ความคิดเห็นของคณะทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของการดำเนินการฝึกอบรมดีมาก ทั้งในด้านการวางแผนดำเนินโครงการฝึกอบรม การประสานงานในการวางแผนดำเนินโครงการฝึกอบรม การดำเนินโครงการได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการ การจัดหาสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ขนาดห้องฝึกอบรมเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสงสว่างภายในห้อง ระบบเสียงเหมาะสมมากที่สุด สื่อ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดหลักสูตร เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมของแต่ละเนื้อหา การคัดเลือกวิทยากร วิธีการฝึกอบรม (บรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติ ฯลฯ) งบประมาณค่าใช้จ่าย อาหารและเครื่องดื่มเพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ด้านผลผลิต

ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า จากการประเมินผลของกลุ่มหัวหน้าแต่ละองค์กร ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม การนำผลการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ และความสามารถหลังการฝึกอบรมดีมาก โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความสนใจ รับผิดชอบและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจริง ได้รับความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้ ได้รับทักษะประสบการณ์เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติงานจริง สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่สมาชิกในสายงานหรือองค์กรได้ สามารถสาธิตสินค้าได้ สามารถพูดแผนการขายการตลาดได้ สามารถพูดถึงความสวยงามของธุรกิจแอมเวย์ได้ สามารถตอบข้อโต้แย้งได้ และมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลและทัศนคติเชิงบวกมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัทแอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลในประเด็นที่เห็นว่ามีสำคัญและ

ตรงตามทฤษฎีการจัดฝึกอบรมของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ซึ่งพอสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านบริบท

ประเมินผลความสอดคล้องของหลักสูตรการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ จากผลการวิจัย พบว่า ทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมและหัวหน้าองค์กรมีความเห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่าประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและมั่นคง (โดยในการจัดฝึกอบรมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์โครงการ อาทิ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและมั่นคง ส่วนหัวหน้าองค์กร เห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ ช่วยเหลือทีมงานและรู้จักการทำงานเป็นทีมเวิร์ก สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เป็นที่ดี หลักสูตรนี้สามารถทำให้นักธุรกิจอิสระรายใหม่มีทัศนคติที่ดีต่อธุรกิจขายตรง แอมเวย์ เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการคิดวิเคราะห์ และวางแผนในการดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณัย นุนนาค (2520, หน้า 180) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกอบรม เพื่อต้องการให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกอบรม

ประเมินผลหัวข้อฝึกอบรมและประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานได้จริง จากผลการวิจัย พบว่า หัวข้อการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติงานได้จริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคิร์คแพทริก กล่าวว่า ในการประเมินผลการฝึกอบรมจะต้องสามารถวัดการเรียนรู้ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่ได้จากโครงการ ซึ่งวัดผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหัวข้อ “แผนการตลาด” “การเริ่มต้นธุรกิจที่ถูกต้อง” “การขายและการสปอนเซอร์” “การติดตามดาวไลน์และจัด House Meeting” “การตั้งเป้าหมาย” “คิดอย่างไรให้ขยันในธุรกิจแอมเวย์” “เจาะใจ 4 S” และหัวข้อ “คิดและทำเพื่อสำเร็จ พร้อมยกตัวอย่างบุคคลผู้สำเร็จ” สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการฝึกอบรม จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการดำเนินการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมาก ได้แก่ สถานที่ฝึกอบรม ขนาดของห้องฝึกอบรมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสงสว่าง ระบบเสียง สื่อ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ เวลาที่ใช้ในแต่ละเนื้อหา เอกสารประกอบการบรรยาย วิธีการฝึกอบรม (บรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติ ฯลฯ) การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานของเจ้าหน้าที่ประสานงานฝึกอบรม การอำนวยความสะดวกในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประสานงานฝึกอบรม จำนวนเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม และอาหารและเครื่องดื่มเพียงพอกับ

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งที่เป็นเพราะว่าโครงการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะจัดในโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นจึงเป็นตัวชี้แนวทางในการดำเนินโครงการไปตามวัตถุประสงค์ก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของรูปแบบการประเมินแบบจำลองชิปด้านปัจจัยเบื้องต้น ตามความหมายของ Darnall L. Stufflebeam ที่อธิบายความหมายของการประเมินว่า เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาตัวประกอบหรือแนวทางที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพ ที่จะอำนวยให้โครงการดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ คือ บรรลุเป้าหมายของโครงการ อาทิ การประเมินผลในด้านความพร้อมของการนำเสนอ สื่อที่ใช้ในการนำเสนอการจัดเอกสาร วิทยากร สถานที่จัดฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณ และเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจในการตั้งวัตถุประสงค์ การใช้สื่อร่ำกำลังคน การวางแผนและดำเนินการฝึกอบรม เพื่อที่จะใช้ในการกำหนดรูปแบบของโครงการในครั้งต่อไป

ประเมินคุณภาพของวิทยากร จากผลการวิจัย พบว่า วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่บรรยายแต่ละหัวข้อ มีการเตรียมความพร้อมในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย สามารถสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม มีการเรียงลำดับขั้นตอนก่อน-หลังในการบรรยาย และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี

ด้านกระบวนการ

ประเมินความเหมาะสมการดำเนินการฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรม จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการฝึกอบรม และประเมินผลการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมาก ทั้งในด้านการจัดหัวข้อเรื่องที่มีความต่อเนื่อง รูปแบบการจัดการฝึกอบรม การจัดเวลาภาคทฤษฎี การจัดเวลาเพื่อศึกษาอุปกรณ์จริง การจัดเวลาแสดงความคิดเห็น ชักถามปัญหา การสรุปประเด็นสำคัญของวิทยากรตรงตามวัตถุประสงค์ในแต่ละเนื้อหา กระบวนการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม การประเมินความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบรม การบรรยาย และการสาธิตสินค้าเข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่ง Stufflebeam ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินกระบวนการนั้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งในการประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ การวางแผนการดำเนินการจัดฝึกอบรม ศักยภาพของบุคลากรที่จัดโครงการ ฝึกอบรม และวิธีการนำเสนอเนื้อหา ผลจากการประเมินครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ดำเนินโครงการฝึกอบรม นักธุรกิจอิสระแอมเวย์ได้เป็นอย่างดี

ประเมินผลปัญหาการจัดฝึกอบรม ด้านกระบวนการจากผลการวิจัย พบว่า การจัดโครงการฝึกอบรมมีปัญหาไม่ย ทั้งปัญหาในด้านสถานที่ฝึกอบรม หลักสูตรหรือเนื้อหา การวางแผนการดำเนินโครงการฝึกอบรม การประสานงานในการวางแผนดำเนินโครงการฝึกอบรม

การดำเนินโครงการตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน ภาคนวัตกรรม การให้ปฏิบัติจริง ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การวัดผล งบประมาณในการดำเนินงาน อาหารและเครื่องดื่มกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ด้านผลผลิต

ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม การนำผลการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ และความสามารถหลังการฝึกอบรม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง และสามารถถ่ายทอดความรู้ในสายงานของตนเองได้ดีมาก ได้รับความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้ ได้รับทักษะ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น ยอดขายเพิ่มขึ้น สต็อกสินค้าได้ พุดแผนการขายการตลาด พุดถึงความสวยงามของธุรกิจ แอมเวย์ได้ ตอบข้อโต้แย้งได้ และมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลและทัศนคติเชิงบวก

สรุปผลจากการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยอาศัยรูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP: Context – Input – Process – Product Model) ในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินโครงการฝึกอบรม การวางแผนฝึกอบรม ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามแนวคิดของ Stufflebeam ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ในครั้งต่อไปได้เป็นอย่างดี ซึ่งจุดเด่นของโครงการ หลักสูตรการฝึกอบรมซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และหัวข้อการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติงานได้จริงซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรมีความเจริญเติบโตและประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและมั่นคง รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ด้วยกันเอง ส่วนวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม และหลักสูตรการฝึกอบรม มีความสอดคล้องกับลักษณะงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องนำไปปฏิบัติงานจริง ในหัวข้อการตั้งเป้าหมายและการยกตัวอย่างบุคคลที่สำเร็จแล้วมาเป็นวิทยากรให้คำแนะนำ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ต้องการมีอิสรภาพในด้านเวลา และต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเองจึงเข้าร่วมโครงการนี้ นอกจากนี้ปัจจัยในการดำเนินการฝึกอบรมมีความเหมาะสมโดยเฉพาะวิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่บรรยายแต่ละหัวข้อ โดยมีการเตรียมความพร้อมในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายสามารถสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด รวมทั้งสถานที่ฝึกอบรมและสื่ออุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความพร้อมอย่างมาก ส่วนในด้านกระบวนการ การดำเนินการฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากโดยเฉพาะการจัดหัวข้อเรื่องเป็นไปตามลำดับและมีความต่อเนื่องจึงทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและเข้าใจง่าย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานได้จริง จากการที่กระบวนการทำงานดีและมีประสิทธิภาพจึงทำให้ปัญหาในการจัดฝึกอบรมมีน้อย รวมทั้งด้านผลผลิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถพุดถึงความสวยงาม

ของธุรกิจแอมเวย์ได้ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และทัศนคติเชิงบวก รวมทั้งการนำผลการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้และความสามารถหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากแต่อาจยังมีจุดด้อยอยู่ในการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้สาธิตสินค้ายังไม่มากพอและได้แสดงการทำแผนการตลาดอยู่ในระดับปานกลาง

จากการประเมินโครงการโดยภาพรวมครั้งนี้ มีกระบวนการการฝึกอบรมดีและมีปัญหาน้อย จึงมีความคิดเห็นว่าโครงการควรจะดำเนินการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หัวหน้าแต่ละองค์กรหรือผู้บริหารระดับสูงควรจัดทำงบประมาณเพิ่มมากขึ้น และควรให้ความสำคัญกับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม และนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีการสำรวจความต้องการเป็นระยะ ๆ

1.2 บริษัท เอด้า – ไคมอนด์ จำกัด ควรจัดทำเอกสารประกอบการบรรยายในหัวข้อใหม่ ๆ และสำคัญ ๆ แจกผู้เข้ารับการฝึกอบรมบ้างบางครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสาธิตสินค้าด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการประเมินผลโครงการจัดฝึกอบรมในระดับมหภาค เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการจัดฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานและมีรูปแบบที่เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กหรือเพิ่งเริ่มต้น หรือในองค์กรที่มีขนาดใหญ่ที่ประสบความสำเร็จแล้ว

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการประเมินความเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อคณะทำงานหรือการทำงานของกลุ่มหัวหน้าองค์กร

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยทางด้านเจตคติที่มีต่อโครงการฝึกอบรมตามตัวแปร เช่น เพศ, วุฒิการศึกษา, ประสบการณ์การฝึกอบรม, รายได้ เป็นต้น